

Lwowska Naukowa Biblioteka im. W. Stefanyka NAN Ukrainy. Oddział Rękopisów.
Zespół (fond) 141.

ZBIÓR ALEKSANDRA CZOŁOWSKIEGO

DZIAŁ (OPYS) I

1627. Akt indagacji w sprawie Żydów wizuńskich 1746.

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

procesy 1746 r. Rkp.

Wt Indagacij Wizunslucy, do Stately umm Consen-
su Obydwuch Stron na Aktualna Komisya Dyspozycy, acce-
dente Consensu hoc in Punto W. Miedza Licnbwizca D. B.
et Apostolicie Sedis Gratia, Biskupa Wileńskiego, y po danij
od J. O. X. J. A. Sm. Radziwilla Podzarszego W. S. W. ad id, In-
stramencie, tudzież po wyjętej libere na tej Komisya Immo-
cencij, y oney przyjętej ad Valvas Kowista Wizunslucy przez W. B.
Wlbnego Sm. Miedza Kazimierza Ignacego Zubaszewicza Plebana
Wizunslucy, nunc verò post subplantaneum Recepsum przez te-
goz Sm. S. tytu a parte Zydlow Wizunsluch przez zemnie infra spe-
cyfikowanego Kommissarza ad actum p. i. et v. expedicndi
Commissiois delegowanego in Fundo Dobr. Wozum Kolun 1746
mca Junij 1 Dnia, to iest in eodem terminu co miata być z Sm. S. u
Miedzem Zubaszewiczem Plebanem Wizunsluch Generalna Parte
ab utraque Kommissija Expediowany.

BIBLIOTEKA OSSOLIŃSKICH
ZBIÓR Dr. A. CZOŁOWSKIEGO
Nr. rękopisu 1627

Na dniu dzisiejszym supra de data wyrazonym post. p. i. m. Immu-
terentiam przypadającym, gdy in emundationem Zydlow Wizunsluch
y na onych wtożney Inwentywy, przez W. B. Wlbnego Sm. Miedza Ka-
zimierza Ignacego Zubaszewicza Plebana Wizunslucy y acsi ex dela-
tione Matheusa Fromniclucgo Przechizty, Oscharzonych, ad sinceram
realem et Seram Indagatiuem, przystajitem, a W. B. Wlbnego Sm.
Miedza Pleban subplantaneu renituit, Zydlu Wizunsluch idac in ewaden-
do postavili Swiadkow Infra specyfikowanych, to iest tych.

- 1mus Testis Kazimierz Satazewicz mieszkanin wizunslu lat więcej 70 mający wany godny.
- 2dus Bartłomiej Siweli mieszkanin wizunslu annorum circa -- 80
- 3tus Testis Ezegez Karpowicz mieszkanin wizunslu annorum uria -- 80
- 4tus Testis Kazimierz Fraclon mieszkanin wizunslu annorum -- 69
- 5tus Testis Jan Kunigielis.
- 6tus Testis Stanisław Sebertyanowicz Woyt mieyski wizunslu
- 7mus Testis Jozef Hryc mieszkanin wizunslu
- 8vus Kazimierz Hryc mieszkanin wizunslu
- 9nus Kazimierz Tubis mieszkanin wizunslu
- 10mus Testis Jozef Sobolewski mieszkanin wizunslu
- 11mus Testis Thomasz Watek mieszkanin wizunslu

1627
Nadus Testi
[Handwritten signature]

- 12tus Testis Kazimierz Koniegielski mieszkanin wiziński
 13tus Testis Jozef Janoff mieszkanin wiziński Annorum — 80
 14tus Testis Kazimierz Fraclius mieszkanin wiziński Annor² 40
 15tus Testis Jozef Jakimowicz masur mieszkanin wiziński Annor² 60.
 16tus Testis Jerzy Niclupis mieszkanin wiziński Annor² 33 Ewropdarz

Swiadkowic Wsi Spraluziow.

- Amus - Testis Jerzy Wejgiata Annorum - - - 73.
 2tus - Testis Maicy Sitajis Annorum circa . 50.
 3tus Testis Kazimierz miemi Annor² unia . 60.
 4tus Testis Jan Towba Ewropdarz.
 5tus Testis Tomasz Labulonis Ewropdarz
 6tus Testis Jozef Labulonis Ewropdarz
 7tus Testis Krzysztof Kutha Ewropdarz
 8tus Testis Jerzy Brasunus Ewropdarz
 9tus Testis Pawel Labulonis Ewropdarz.

Których to spewifikowanych swiadkow powiecał nich do Juramentu a parte Imiędza Lubaszewicza Plebana wizińskiego nieprowadził y kuty onym do Juramentu niepodawał, Jednak że podług Sumnienia ma ić wzgląd na Pana Proga, aby pamiętali na miłe Jego przecny droższ na duszne zbawienie, y niez żadney Swiazni nie Zwazni nieza żadne Podawki tyllko podług Proga, Prawdy, Wiary y Sumnienia co widzieli, w stupku powiadali, używitem onym Reflecyą, y pytatemi podług tych infra wyrazonych Interrogatoriorum Punktow.

Imu. Jeżeli w Progu wlbny Imiędź Pleban wiziński de cognomine Lubaszewicz nie miał sobie za urażę, y nie odgrazatił Zemię na Łydach wizińskich zato że Jerzemu Sawiniowi Poddanemu wizińskiemu narzucono było pieniądze ze Skarbu Jo szęcia Imię aby Towar skupował, który skupiwszy zataił, tenże Towar, a Imiędź Pleban powiechawszy ztypnę sawinsem do Jo szęcia Imię powiedział że to Chłopski niehandlowy nie mogł towaru skupić, a tak szęć Imię te pieniądze zudania Imiędź Plebana odebrał hazard, Item w drugim Roku hazardo także łowicznie temuż Sawiniowi po tej Defraudacyj skupował Towar, ten iterum skupiwszy zataił, w gdy potrzonno, chęć uwolnić powiedział że to za prode W^o Chuminskiego talowy Towar skupiony zostaje. Łyd meyer doniozrał talowy Podstępny pod Jo szęciem Imię, tenże Sawinis zrozhasu Pan skiego wzięty był do Studia gdzie siedział Rok y niedziel kithanaric

Zde

- 2do Jezeli Jmciądz Pleban wizunski nieurnymie subordynował Przebrze, Matheusza Frommnickiego samowzwartego ze dnia 26 7bra Roku 1744 na dzień 27 wnoy y z Salim Instytltem ordynował, czyliż przebrze Sam z swego domystu chodzil y czy tyllu dla przy patrzenia sie, nabozenstwa Lydowskiego czy tez z Inszey Kray, do Szkoły Lydowskiej.
- 3to Jezeli Matheusz Fromnicki Przebrze innymi laty po Przebrzeniu swoim talow z drugimi ludzmi bywał w Szkole Lydowskiej dla przy patrzenia sie Ceremoniom y Jmciądz Pleban wizunski za Kaptanstwa swego dawniejszymi czasy y laty, Jezeli kiedy na rozne Festa Lydowskie przytal tego dla uchwazni zaw Lydzi lizyza, w Szkole uwicy y zaw z Rozgami podzas Kuzeli chodzą do Szkoły.
- 4to Jezeli Jmciądz Pleban wizunski wiedział dawniejszymi czasy, lub wie, czyliż styszał od kogo y iale dawno przed dniem supra wyrazony m styszał, ze Lydzi pod czas Kuzeli swoich rozgami byli co noszą do Szkoły cwiżca Figure Mystusa Pana, lub Matheusz Przebrze czy wiedział, lub widział Lydem będąc zeto Lydzi szynia y on sam czy to czy nit.
- 5to Jezeli w Roku 1744 mca Septembra 26 27 pod wia Spraszami w sobotę pod wieczor była Figura Atusa Pana na Krayu kiedy Lydzi nie chodzą ani iedzą, a zteż Soboty przez ciałow siedząc w onizyli Kuzli swoje na niedzieli y czy kto widział na tenzas Lydow przeiczdzających lub przechdzających obwotay Figure pod Spraszami.
- 6to Jezeli kto widział ze Lydzi wizunscy zwieczora lub wnoy zdieli tę Figure Atusa Pana lub iezeli kto styszał, ze kogo na zdiuie subordynowali y do Szkoły swicy przy nieśli, lub kto od nich subordynowany przy niost.
- 7mo Jezeli Lydzi wizunscy Roku 1744 Dnia 26 7bra będąc z soboty na niedzieli w Szkole swicy przechdzając na Dwor Lyd Lyba moy zostowiw przytreytrey wbiatay Niemie dzce Przebrze Matheusza Fromnickiego tutaj cey oie po kaptay w przy szkolku po trzylow przytatej po Lydowsku lito tu iest a On odpowiadziat co tobie do tego y wraz wiecht, Lydzi zaś przytreytrey Figure Atusa Pana z Fastu siem bez Kaly zrazu zdumiawszyj, rozumiejąc zdaleha zeto Dziecio spowite y mowali między sobo po Lydowsku co to kray? a potym przyblizwszyj widząc Figure bez Kaly wfnelić nazad, mowali, musiał tu być lito y nie lito Inny tyllu nam to musiał Przebrze uzy nić gdzie zaraz nietykając Figure sami zwiellim pedem dali znać w potnoy do Dworu Jmkanu Nowawickiemu Gubernatorowi wizunskiemu y otej podzwowney Figure, tudzież obędacym w przy szkolku Przebrze oznaytjili.
- 8vo Jezeli Przebrze Fromnicki samowpar gdzie sam chiał y gdzie musie podobate nie chodit albo y nie chodit.
- 9no Jezeli tegoż dnia 27 7bra ludzi Jmciądz Plebana rozney kondycj tal Plebaney

Salute

Takotez Jurisdycyazanie niezgromadzili ię y z rozkazu sędziy chcieli szlache
spalić, y samych Żydow na śmierć pomężyć.
10mo Szeli iż ludzie z roznyh Orzech po roznyh mięscach na wartach przez
sadzani, od zbytkujących tychże ludzi wielkaiących Żydow do Dworu y same
go Jmci Pana Gubernatora z miasta zudgrazaniem Lubru wypuszczeni
chcieli y tumulty czynili.

11mo Szeli iż ludzie po Domach Żydow slich grajuiąc gorzałek Piwa nie jeli, In-
sze roztaczali na Ziemię y rozne zbytki tumultu czynili.

12mo Szeli Jmciądz Pleban Wiziński ce malevolentia sola bez zadnego Prawa na
tenczas zaraz szlache niezajęto waty y Żyda manela Gubowicza bezpraw-
nie wziowisz, onego bijąc morduiąc y ludziom swoim karząc nad onymże
Państwem w kraj Panach przez niedzielę do niewieży powrotnie, anatenzas
nie przez most prowadzono ale wodą chąc go podobno utopić, ciągnęli y
woblowach pierwszy raz iale drugo siedziat.

13to Szeli Jmci Pleban Wiziński Jwana Rusalka bratem odległego, starzący u
Żyda Szmuyty w Wizińskich roznyh sposobami nie straszyl aby powia-
dat na Żydow Wizińskich że go procieli żeby te Figury, przy niewieży, tengdy
Zadnym sposobem tego, ożym niewieżyat świadomości nie chuiat a potym
w roku 1746 wamytu gdy wiatenże Jwan bratem siedziat u Katholika, Jmci
siądz Pleban utawisz, Pretest napadłszy sam z Chłopami swymi Jurisdycy-
czanami gwałtem tego zburzył siadając od mierzazania Jozefa w nowy
wiewit, a wziowisz tyranizował y spada chąc przebić, Ukroć temu
przebić, potym wiewit wytańch obuwach przez dni kilka chował aby koni-
cznie na Żydow powiadat y dotychczas pod pretectem starby sequestruie.

14to Szeli świadek widziat albo styżat że Symon Przechyła także, brat rodzony
matheusza Gromnickiego Przechyły wyznat, przed Jmci Woroneu natem-
czas Komisarzem Jolucia Jmci zeni przed tymże bratem swoim mathe-
usz Gromnicki wyznat y chwalił że Żydom Wizińskim prosił wy-
nit, Figury z kuryżi zdziła do szlache Żydowskiej wiewit, o litoży w
wyznaniu Jmci siądz Pleban Wiziński dowiedziawszy się samego wyznaw-
cy zwabiwszy zbit y konia od niego odebrał.

15to Szeli Żydow Żadających do siadzenia Jmci w talowoy ch ożywej się za wola
Dworu a Jmci Pleban roznyh traktami roznyh rozestany mi-
ludźmi za onymi uganiąc, sławę ze Żydzi koniost obradli y wie-
licia, przyszedłszy, z raię tyllu aby w tej sprawie niedopuszczal onych
do siadania Jmci na drodze pod welnem z bostany mi nagonit y powiazat,
Jdnie Lubien Pan Żydowski y Pritych Żyd w tej sprawie wiewit.

16to

16to Jezeli zydzi wierzunicy = Imi Plebana wierzunicy sam powiada bez dedukcyj sumno spakli.

17mo Jezeli iz zydzi wierzunicy na Imi Plebana Falco sam powiada przed roznyimi ludzmi narzytali Diablow.

18wo Jezeli Imi Pleban wierzunski w roku 1745 d. 17 maja Junij Imi Leona Wuhers ta Kommissarza na owiazas Jodicia Imi Podvraizego podiazas Komisji niedaiac przystepowac do Komisji cz parte zydow wlasne uderzyt z zby wyprawni, dyshonorowat, y ludzmi aby sie mlit a parte zydow niewtracat ctiam z swiadkow, naluto Prudynku oradit, y natenzas uny slnie komisji na dzien Seria Pana Iesus ztozyt, aby Pravitwa rozmaite uny slnie tu multy wy nili, y zydow y Ich Swiadkow niedopuszczali

ad 19num Jezeli Przebnta z Wojten micz dum chodzili po wozylch Domach zydowich trzasc nawet y po Skrzyziach y wozylch naypartylularniych micz iach w 1745 mca y za ucyca wola y czego szukali przed Swietami Kuzlewymi zydowielimi kilka dniami.

Opiszczoney ch punktach Interrogatorum do Swiadctwa; przy stajitem y pytatemie consequenter: Idg:

Amus Testis Kazimierz Jaturcivier mieszkanin Wierzunski

ad 1m punctum. Odpowiedzial ze o niym niewie bo Intenij slicz niemogt penetrowac.

ad 2dum Powiedzial ze styszatem Iz Imi Pleban wierzunski woztal Przebnta, Mattheusza Gronmiliwego samo izwar tego do Sloboty zydowich w 1744 ze Dnia 26 Tbra na dzien 27 z soboty na niedzielu oputnowy a ten Przebnta wbrzy szlotku utaitiu, dla czego oiz tait niewie y zialicy rai byt y dla czego woztany niewie.

ad 3tium punctum Powiedzial ze Przebnty po Przebntzeniu weszole zydowich nigdy niewidzial y suda taloz przytazajcyo nigdy niewidzial, ani stykat aby to czy nit, dawnicy czy mi czasy, y icliawowu tej przytazyn nigdy dawnicy czy mi czasy Imi qdz niemiat.

ad 4tium Powiedzial per totum ze ani widzial, ani stykat, to ty llo pamietu ze zydzi z wierzbowy mi koprizhami zdawny ch czasow pod czas tego festu Kuzeli chodza do Sloboty swojej; litore koprizli same ty llo wierzbotli wierzboweyo Drzewa, tak ty llo dlugie iak na Pale, y to wyznat ze dla tej Ceremonij swojej y Jegoby wato mtowizygo y nicednego ni ctay no prozza aby Im talowu rozszeli przy wicli.

ad 5tium Powiedzial ze styszat od Swiadkow swoich ze Figura byta na Przym wierzow pod szpalizami zydow zar wierzunich ani wyicdzajcyo ani przyczadzajcyo niewidzial ni stykat.

ad 6tium

x

ad 6um Powiedział ze per totum niewie ani widział, ani słyszał.

ad 7um Powiedział ze słyszał Jakoby Żyd Leyba przechodząc przez Przyszłotek powstrzymał wbiacie wbiaty Siermięcie przechodził, y rozumując ze Żyd zarnot iabie y powrot go budzić napominając ze nie nabozenstwo odprawuje a ty spise, ten gdy się niewidział, pytał, powtornie, nie niemu wit, za trzecim razem odpowiedział ze litewieku Przechista Dromnieli: co tobie do tego, Żyd Leyba pro gtości poznat, ze to był Przechista, wbiegł na Żoł Żyd Leyba do Szewy a Przechista w tym Dunie uiechając rozemiaty, Jakim zar spwobem Żydu znaleźli Figure, zaraz w Przyszłotku o Onyph rozmawianiu między sobą, nie słyszał, to słyszał ze Żydu zaraz podzias tego rozruchu powiadał ze tej Figure Przechista im wraunt do Przyszłotku y to słyszał ze Żydu zwiellum pruden zaraz dali znać do Dworu ze się spwobem znajduie Figura w Przyszłotku y obędacy m wty mże Przyszłotku Przechista tego zastali oznaymili.

ad 8um Powiedział ze Przechista z warta nigdy nie chodit, ty llo gdzieś podobato tam chodit sam, y jedłit.

ad 9um Powiedział ze byto zgromadzenie od siędza subordynowane y warty pro Ukiań gdzie Żydow tapano do Mebanij prowadzono, tumulty czynono, na Sa hi łonice y na iaku Intenya, niewie.

ad 10um W tym Dunie ze Jmb^o Murawskiego nie chcieli wyprucie powie dział ze niewidział ty llo słyszał.

ad 11um Powiedział ze pod ten czas siedział w domu nieprzyjatywatcu ty Wiolenij.

ad 12. Powiedział per totum ze y widział y słyszał.

ad 13. Powiedział ze byta taka pęglowka ze ten Kurali Swan byt nay mowany od Żydow gdyby Figure przyrost, do czego on się nie znał, a Jmb^o Pleban łonicknie kazał mu wiadryc aby to powiadał na Żydu. On Jako o tym wcale niewiedząc, najpręd za rozny mi pęglowkami od siędza Plebana, wyznał tego nie chiał tak wbrocie gdy już ten Swan byt na łacie u Jozefa mieszanina wizunickiego Jmb^o Pleban na padłszy niewie obłosey porze złudzi na Dom tego Jozefa gwałtem wiać do Plebanij y onego w Obowach miał, litony do tych czas u x Plebana stary przy niewolony.

ad 14. Odpowiedział ze nie był przy tym y nie słyszał y niewidział.

ad 15. Odpowiedział ze Przechista w tej drodze z drugimi ludzmi probrat ty i Ży dow y powiazał, zernat ze niewie Jakim spwobem u Żydu uwolnili, od tego Przechista y Fanty y pręde lito wty tumultie probrat niewie.

ad 16. Odpowiedział ze widział Gumno palące u Plebanskie ale tego wcale nie wie lito iego zapalit.

ad 17um

ad 17. Odpowiedział że per totum niewie.

ad 18. Powiedział że o tym wpytliwym slyszal, ale sam nato niepatrat.

Secundus Testis, Bartłomiej Siołki Mieszczanin Wizunski

ad 1um Interrogatorium nie niepowiedział.

ad 2um Punktum powiedział że xiądz Przebrata Eromnińskiego umyślnie jechał do Szkoły Żydowskiej pro w zas jechał, y z takim Interesem niewie, bo y w domu natenczas niebył tyllko w slyszal od ludzi to powiedział.

ad 3um Powiedział że Przebrata pro przebrzezaniu swoim nigdy niebywał w Szkole Żydowskiej bo y nie miał raju y Jm. Pleban Wizunski nigdy niługo za Plebanstwa swego nie jechał dawniejszymi laty do Szkoły Żydowskiej Oprócz teraz na dniu 26 Kolu 1744.

ad 4um Punktum to tyllko powiedział o xiądzu y o Przebracie niewiem, ale cał sam mam lat około 80 tak nigdy niewidziałem y nigdy od niługo nie slyszalem żeby Żydzi mieli wierzyc tymi rozrzkami zlitony mi do Szkoły chodził Figure Pana Jezusa.

In Particulari te donavit tenże Świadek że u niego w domu w Kolu teraz 1746 mia maja 27 Jm. Nosarz mieszczanin na Junydyce slyszal będąc powiadał, jako on xiądzem ote Sprawy z Żydami będąca w azytkie że go xiądz groził że będzie na torturach.

ad 5um. Odpowiedział że natem Punkt niepowiem bom w domu niebył przed ten czas.

ad 6um Odpowiedział że ani wie ani slyszal, powiadając że przed tym więcej - Co Żydow by walo w miasteczku y Rabinowie mieszkiwali, a nigdy tego nie by walo, nigdy niewidzieliśmy y nie slyszeliśmy talowey historyi litera teraz niewiedzieliśmy wy niłota.

ad 7um Powiedział że żadney niładam wiadomości w tym punkcie bo niebytem w domu niewiem wiec dzialo u Żydow w Szkole y otomiej iak do mnie nie natęży, iakiej rzecz stata niemy wiadywał, to tyllko dokumentalnie slyszalem że Żydzi sami iak przedko postrecyli Figure w sly szkole tak zaraz dali Inai do Dworu,

ad 8um Powiedział że Przebrata, ledwo nie zawsze widzial samogas chodzącego y Jechającego gdzie sam chiał bez żadney pomocy.

ad 9um Powiedział że w ten dzień powrotem zpodroży y widziatem ludzi zabrano Eromni z Strony xiądz Plebana zrozny m orzem Jak do Proju, litery Żydow po brali, do Plebanij zaprowadzili nad nimisie pastwili, Ży nie ony m odebrai w grozali, literych za Starzym Jm. Panem murawskim, tudziez za Inter jacy y w roznych slych w Obywatelow szlachty na tenzas będących ledwo uwolnied y iż Żydzi woblwizy od siebie Slynpt dali że mieli do prawa wpytli stawia a w ospaleniu

keee

A w ospaleniu Szluty. Intenij się dza niepenetrowat.

Ad 10um Per totum powiadał w tym punkcie ze tak jest.

Ad 11um Powiedział ze niewiedział.

Ad 12um Per totum się zgadza z Interrogatorium, excipit tego ze niewiedział czy tego Zypa manela prowadząc Biblię y Plebanij w znim za Zbytlu czy niti.

Ad 13. Powiedział o tym niestety szatem żeby Zydzi wizunscy mieli obligowai Swana Kusaha y tego korrumpowai, aby Figurę Sm przywiost, czy y przed tym nigdy nieby wato y rzecz niestety chana, tyllu to wiem ze stałdz wizunski napadłszy na Dom Jozefa Janaszy mieszkanina wizunskiego na Juny wyie Osiecia Jmii mieszkaniego wnoy tegoż Swana Kusaha zgromada ludzi gwałtem naszedłszy wioł, y tego do Plebanij zaprowadził, w znim robil y tak puste powiat o tym niewiem.

Ad 14 Wyznat ze niestety szat o tym wyznaniu przed Jm Woroncem na tenzas Komisja-izem będącym od Symona Przechrty prowadzącym, tyllu to widzial y wie ze Jm Pleban temuż Symonowi Przechrzie na ow czas konia wzioł a nie wie za co.

Ad 15. Wewszylim zgadzaniu z pierwszym świadkiem.

Ad 16. W tym punkcie żadnego podobienstwa na Zydow niewie y niestety szat tak wyznat.

Ad 17. W tym punkcie kłoma strachot, y ptunot, powiedział ze wtył y mowi o tym co stałdz talowa, ktadzi przeciwko podobienstwu napasi.

Ad 18. Wyznat ze na tenzas byt w kosciele, ale styszat od ludzi, ze Jm Pleban znasznie dishonorowat, y to wyznat, ze tak nastroił ludzi ze Brug wie, wobyie by to z Jm wihertem na tenzas Komisarzem dzialo, y dyby go byli sami słuze na tenzas na Komisji będące nieratowali, ultra w tym Interrogatorium za realnowi wyrazoną uznat.

Tertius Tertis Gregorz Karpowicz.

Ad 1um Punctum Zznat ze o tym Impreie y zawziętości przeciwko Zydow niewie, lito może wiedziei wie wuudzy Serue dzieje.

Ad 2um Powiedział ze styszat od ludzi tył w z Przechrta Eromnicim byli ordynowa- ni do Szluty Zydoweliczy ze Jm Pleban Eromniciego umyślnie ordynowat samowzwat y sam Jm Pleban byt pod Szluta za takim Interesem y dla czego niewie y iż sami ludzie powiadałi ze Przechrta wkradł się do Wry szbotlu na tawie, a ludzie znim będący taluż pitnowali za Szluta Przechrty.

Ad 3um Joz samo wyznat co y drugi świadek

Ad 4um Wyznat niewiem czy Jm Pleban wiedzial czy styszat, o tym od tego ale Ja lat uż maiały blislo do przez tralit Zypa mwiego nigdy ni od tego niesty- szatem tego żeby Zydzi Figurę Alusa Pana w szkole swicy uwirzypili, o Przechr- cie niewiem czy on to Zypem będąc czy nit.

Ad 5um Powiedział per totum niewiem niewiedziałem, y niestety szatem

Ad 6um Powiedział niewiem tyllu styszatem ze Przechrta na wygande na Napari musiał

ty Figurę

Te Figure wrzuci.

ad 7mum Powiedział ze o naszym niewie wie dzialo w szkole tyllow to wie zapewne ze Zydzi znalazli w wry szkole thm Figure zaraz zwiellim Impetem biegli do Dworu dajac znać ze mają dla siebie naparę y o wpyllim 8^{mu} Murawskiemu uczynili relacyę y te Figure wzięli ludzie przystani od 11^{ego} Murawskiego do Dworu.

ad 8vum Zgadza się w wpyllim z drugim

ad 9num Zgadza się tyllow ze miał siadzi Szkoły palie y Zydow męczy niewiedziat Jmł Plebana Internej

ad 10mum Zgadza się z drugim świadkiem

ad 11mum Ze tego niewiedziat.

ad 12mum Powiada w wpyllim zgadzając z Interrogatorium, y to powiedział ze widziat Jak tego manela przez wodę ludzie Plebanzy prowadzili, do Plebanij liton Zyd chodzit pa-
traci kobity swoiey przszwonej za Szkoły Zydowskiej wiec z nim dzialo czy tego bilit
w Plebanij tego niewiedziat y Szkoły Zydowskiej zaraz zapieczetowano wyznad.

ad 13 To wyznacie Stowo w Stowo w y drugi świadek.

ad 14. Wyznacie ze lonia Jmł Pleban wrost u Symona Przechyly z Galicy raij tego niewie
y tego lonia u Jmł Plebana Wilu ziedli

ad 15 Zgadza się w wpyllim z pierwszym y wtorym świadkiem

ad 16 W tym punkcie toz samo zeznat w y drugi świadek.

ad 17. W tym punkcie z przedziwieniem stuchal, tej kwesty nietyllow zeby miał co wyświadczac
na Zydow.

ad 18. W tym punkcie wyznat ze Za te w wpyllim wypubmilo Jmł Pan wiherta na ten czas ko-
misarza Jozuua Jmł y to tyllow stuzat o smazy luryudkie w Interrogatorium wy-
razony niewie bo niebył w domu.

Quartus Tertis Kazimierz Fracliewicz

ad 1mum Punktum Powiedział lito mogt albo mozi wiedzieć myel Jmł Plebana.

ad 2dum Punktum Powiedział ze x Pleban umylnie Przechyly ordy nowat, y z tym chodzit,
y jwco do Szkoły Zydowskiej chodzit tego niewie.

ad 3tium Zeznat to w y drugi świadek Stowo w Stowo.

ad 4tium W tym punkcie toz samo zeznat w y pierwszy świadek.

ad 5tium W tym punkcie per totum powiedział ze niewie nietyllow y niewiedziat przez tego
ze Lawpke Figura byta na Krzyzu pod Spralipam.

ad 6tium Powiedział ze absolute o naszym niewie y niewiedziat ani stuzat y podobienstwa
nietyllow zeby się Zydzi mieli znay dowac pod Krzyzem

ad 7mum W tym punkcie toz samo powiedział w y wyz wyrazony trzeci świadek, Przym
punkcie wyznawat ze 60 lat 40 zyura wytem mieyelim nigdy tego niewie
dzieli y nietyllow y od nikogo takowey wiadomosci niemieli, nawet dawniej-
szymi czasy bywato Zydow Ewrodanzow więcej bo a takowey historyi niewiedziat

ad 8vum Zeznat to w y drugi.

ad 9num W tym punkcie zeznat ze byt tamult zebranych ludzi od x Plebana, y warty ju roz-
nych waktach porozizlane in quem finem niewie.

ad 10mum W tym punkcie powiada ze w domu siedziat na ten czas tego niewiedziat.

ad 11mum W tym zeznat to zem niewiedziat nie, bom naten czas ziat.

ad 12dum

- ad 12um W tym punkcie zeznał ze Skłote, wraz zapieczkowanym ze Łyda Macela styżatem nad rzeką, sztapali y przez Rzekę, lijąc tłuhać do Plebany ludzie siędra Plebana zaprowadzili, tamże obwołano, y wtamnych wtożono, y tym tanuchem do uiany przybito, az za Instancyą Schm. H^o Morawskich wyprzerony został, a w tym powtornie wzięty niewie przez tego, siędra przez niedziel 19 w obwołach ciężkich zastawianymi przybraniami poty az go siędra ulradziwym nownym sprzobem do Wilna zaprowadził
- ad 13 W tym punkcie styżat ze iak Pleban napadł nownym sprzobem z przybrana, sobie Erumada, na Dom Jozefa Junapa Mierzizani na J. Sięwa Jm^o tak gwattem wiot tegoż Jwana Kusaha y do Plebany zaprowadziwszy przez dni lutka w obwołach wzięt wzięt mordował, łoniecznie aby wyznat Jezeli nie byt kentowany w tydow o Figur, y aby łoniecznie powiadał z tego zydzi otomili aby te Figur przywiot lito, gdy tego z tego niewiedziat niewyznawat bi' mordował kazat, y sam chiac go szpada strazy' uchwicemu prubit.
- ad 14 W tym punkcie ze Konia Pleban Szymonowi Przechizie zagrabit y Jygo nie oddat racy' niepowiedziat zaco.
- ad 15 W tym punkcie zgdzanie z Biernym swiadkiem.
- ad 16 W tym punkcie zeznał ze to napar' na tydow gdyz' zadney podobienstwa niemasz, owszem to powiada, ze Parobel szczy obizy waiaciu w Dumnie zafrazet Ogien' ztadnie zapalito.
- ad 17 W tym punkcie zadiwitie tyklo, to powiedziat iak u nas przy Kosciele utragionny' niebywato to y zadney naparzi niebywato na ludzi
- ad 18 W tym punkcie zgdzanie z drugimi.

Quintus Testis Jan Kunigielis.

- ad 1um Punctum Odpowiedziat ze nie styżat, bo siędra ty slupowu, ze nibet nietyklo Jygo mypli ale tym barzicy uizy nlowo jektetrowai niezgadnie.
- ad 2um Punctum 3^{ium}, 4um, 5um, 6um zrozumiawszy iako sam powiada ze nie byt wdomu, y Jest incapax do uizy niemia finalney relaij, poniewaz per totum powiedziat, ze onikym niewiem, z tego Examinu uwolnitem Jygo, Jaku wiale nie nieznaiacego.

Sextus Testis Stanisław Sebestyanowicz, Woyt Mieyski Wizunski

- ad 1um Punctum Odpowiedziat ze nie styżat bo lito moze wiedziec slupowu uizy y myslenia, zle uizy dobrze.
- ad 2um Punctum Powiedziat ze Jm^o Pleban Wizunski postat do siebie Mathepa Przechizie Erummi chiego uizy zawiary ze tydzi luty ora w Skłote tydowilicy, dodawszy Jemu trzech ludzi uwich szczy m zar postat pow y naw niewie.
- ad 3^{ium} Punctum zeznał to stowo w stowo w y drudy.

ad 4um

6
H.

ad 4um Punctum Zeznat ze Jm^x Pleban wziowazy relacya od Chlopna swego natenraz
bedacego Jozefa Frachuna ze Zydzieta przed kuzkami rzneli rozgi przez
co kazat zawolat Matheusza Przebrzta Gromniciego y pytalnie nawi
oni te rozgi zbieraja przed swietami kuzkami, czy nie nawiznie Figur
Dana Jezusa, ty Przebrzta jestes musisz widziec. On natenraz odpowiedzial
ze nie wiem, w tym Examinie przyszedl tenzi Przebrzta do Woywodarza swego
gdzie robote robot tharba, to jest do Stanislaw Sebestyanowicza Woyta teraz-
nieyszego, y to wyznat przed Woywodarzem ze sciadz mi examinowat etc. Rozgi
na iaki loniec te rozgi rznazydzi na kuzki, Ja odpowiedzialem ze nie wiem
powtornie bywazy drugiego dnia znowu na takowymzi Examinie u sciadza,
skazytuie temuz Woywodarzowi ze mi sciadz y Prozba y Prozba y przy miie,
mowiac ze Ja twoy Jertem Opiekun, powiedz mi lonicznie nawe te rozgi,
tenze Woydacz peruwadowat Przebrzcie; Jertes katolik, Jertli wiep masz
Sumnienie, Powiedz; nato takez Woywodarzowi nie nie odpowiedzial, Jert
wiecey o tym z Woywodarzem mowu nie byto, chowiaz y bywat u Woywodarza
wotym iaki przszedl do sciadza przez dni dwa y dwie mowy czyli wiecey u Woy-
wodarza nie bywat, az do tego czasu kiedy sie Figura w szkole znalazla. Ata
tentayca Jm^x Plebana tylko dniami przed to obcyta byta. Jotep wyznat
tenzi Woydacz ze ten Przebrzta bedac Zydem ani umyśl Zydow widzial
Figura wiazacych, ani sam tego nie czynil.

ad 5um Punctum Zeznat ze styzat od mizow z Braliszow ze w Sobote przed ta Alcyta lic-
dy Zydzi nie jezda, a ni chodza byta Figura na Kryzu. Wszy ch punkta w tym
Interrogatorium bedacych nie niewyznat.

ad 6um Punctum Powiedzial ze ani widzial ani styzat zeby Zydzi mieli zdaj mo-
wai te Figure sami lub hugo subordynowai y to zeznat ze ni od Dziada
ni od Ojca y teraznieyszymi wielkami ni od hugo nie stykat otalicy historji.

ad 7um Zeznat ze Przebrzta byl wyprzecholbu y iaki go Zyd Leyba pwtizegt prawiada
swiadek ze tenzi Przebrzta exkurawatue, iaki go pytano wtu robijsz w szkole
ze Jertem przystany od sciadza zeby ostroznie by licie Zydzi z Ogniem, zeby Szo-
ty nie zapali y to wyznat, ze Zydzi sami dali znae do Dworu M^x Murawskiemu
ze sie Figura znalazla pod szuwona w szkole po lito ra przy stawie M^x Murawski
do Dworu odebrat.

ad 8um Powiedzial ze Przebrzta na wolnowi wPELLIEY byl gdzie chiat chodzil y jezdzil
sam Jeden.

ad 9um Zeznat ze nie stykat tego zeby mieli co robie bo Intenij niewiedzial.

ad 10um Zeznat ze Jurisdycyance Jm^x Plebana na lito miasta prwpy thaj traletafeta-
ta, woiie zas italo z M^x Murawskim y Zydami powiedzial tego niewie.

ad 11um W tym punkcie sie niewyznat.

ad 12um Wyznat ze Szoły wraz tego Dnia Jm^x Pleban kazat zapicze to wai y sty-
szat ze Zyd manela Leybowicza natenraz wzie to do Plebany przy prowa-
dzono

- ad 8um W tym punkcie zeznał to w y drudzy.
- ad 9um W tym punkcie powiedział ze nie nie słyszał ani widział.
- ad 10um W tym punkcie zeznał ze słyszał od ludzi niemieckich, bo sam w ten czas w domu nie był ze Żydzi wieściawsu koto Anglow y koto Noy 2° Murawskiego chcieli do Dworu z 2° Murawskim z tej niebezpieczności y Eriewu skieżyło przebrać od tu multu było y gdy wasta niechciata przepusć ani Jm 2° Murawskiego ani Żydow, reiterował 2° Murawski y z Żydami potym Żydzi byli uwolnieni ale niewie Jakim sposobem.
- ad 11um Zeznał ze w domu nie był ni czego nie widział.
- ad 12um W tym punkcie zeznał tak jak y Jm 1°.
- ad 13um y w tym punkcie, w Innych punktach powiedział tak Jak y Jm 1° O tym zas słyszał ze się dzia napadły, w nowy wzięt tego Swana Kuscha z Jm 1° Dyki Jozefia Jm 1° y onego dotychczas u siebie chowa y to słyszał ze Jm 1° Pleban zwołany szpada, temuz Swanowi przebit ushu
- ad 14um W tym punkcie tak zeznał jak y drudzy Świadkowie, to tyllu słyszał ze Jm 1° Pleban koniasy monowi Przebrze zabrat y niewie zaw litorego konia u się dzia wilej ziedli.
- ad 15um Zeznał in sumi jak y drudzy Świadkowie pod tym tego Interrogatorium.
- ad 16um To zeznał ze wniebytności się dzia litory natenzas był w dworze Gumms w nowy spalitwie, niewie Jakim sposobem, to tyllu powiedział ze Karobek Feden wielet, był ze Strachu y az na zajutrz przyszedł.
- ad 17um W tym punkcie to zeznał w y drudzy.
- ad 18um W tym punkcie zeznał ze pod czas samego nabozenstwa ta konfuzja y podhata 2° Wiherta, On zas nie widział, bo był natenzas w hynie na nabozenstwie w kosciele nie widział jakim sposobem rzucił stata y słyszał to ze była gromada ludzi koto tego domu gdzie się odprawo wata Komijeya.

Monus Testis Kazimierz Tubis.

- ad 1um Punktum Powiedział ze niewie y nie widział o myśli 2° Plebana wierzuskiego tudzież nie widział zaw był sawinis wzięty do Jozefia Jm 1°.
- ad 2um Punktum powiedział ze był Przebrze w 1744 w nowy między litorymi wojt Jm 1° Dyki skieży y Jm 1° Pleban, takoz blihu był tehoty, za Jako Interneya y z Jakim Interesem niewie.
- ad 3um W tym punkcie nie nie zeznał powieściąc ze dawniecy się mi czasy tak obrechrze Jako Jm 1° Plebanie zeby mieli by wai w szeloh Żydowstwy y hogo przyta ani widział ani słyszał.
- ad 4um Wyznał to ze ad punktum tam ratiwe się dzia jako y Przebrze ad id in interrogatorium pytany ani widział ani słyszał.
- ad 5um Punktum wyznał tak ze Figura była w sobote przed wieczorem na Krzyżu, co zas zeby Żydzi natenzas sezdili lub chodzili pod Spalstami w ten Dzień lub w nowy na niedziele ani słyszał ani widział.

ad 6um

- ad 6um W tym punkcie ze niewiedział y nie styżat zcznat.
- ad 7um Zcznat ze styżat iż Brzechwista był wbrzy szchołku ale iakim sposobem tego widzieli ani widział ani styżat; O tym także styżat ze Żydzi do Dworu o potnowy zaraz znalazłszy tę Figurę Xtuśa Pana dali znać y Dwor tę Figurę postawszy ludzi odebrał do siebie kazał.
- ad 8um W tym punkcie wyznat to w y drudzy
- ad 9um Zcznat ze nie niewiedział y nie styżat.
- ad 10um Zcznat ze warta przez ludzi subordynowanych JmX Plebana na łowu miasta stata y ni tego z Żydów zmiasta niewyprzekazali, in quem finem niewie y to wyznat ze za Instancyą JmX M. Murawieckiego uwolnieni Żydzi.
- ad 11um W tym punkcie odpowiadział ze niewie.
- ad 12um Zcznat ze Słoty zaprzętował JmX Pleban wierzni y ze maneta Łybowi-za za brude przez rzecze prowadzono do Plebanij y o tym styżat ze będąc o-śadzony pierwszy raz tegoż dnia wyprzekazony y za Instancyą JmX Murawieckiego, a w tym znowu wzięty był y siedział czas niematy juty jolii do Wilna tego siądz niewiedział y to zcznat ze wnoy kradzionym sposobem.
- ad 13um Wyznat to iż nie styżat Zeby Żydzi namawiali tegoż Swana aby przywiózł Jm Figurę Xtuśa Pana, tylko o tym styżat ze wnoy napadli ludzie od kłesza na miepszanina kłesza JmX Jozefa Junosza y onego kazał zaprowadzić do Plebanij y okłeszał y że kłesza sam siądz Pleban sąpada iemu przebit pytaiąc, ażeby świadczył o Żydach.
- ad 14um W tym punkcie to tylko zcznat ze JmX Pleban bit Symona Brzechwistę y Konia od niego odebrał którego Wilny siedli.
- ad 15um W tym punkcie tak zcznat iak y drudzy.
- ad 16um Wyznat ze na Paroblow ma Suspię, a w tym punkcie iak Summu gorszato JmX Pleban od wrwi wpyię mówił może y Żydzi podpalili.
- ad 17um W tym punkcie odpowiadział niewiem.
- ad 18um W tym punkcie wyznat to ze styżat to Jak y drudzy Świad kowie świad zao-bo sam natenzas pod czas nabozenstwa był w kowiele.

Decimus Testis Jerzy Sobolewski

- ad 1um Punktum nie zcznat u niewiem.
- ad 2um Wyznat ze umyśle JmX Pleban subordynował Brzechwistę do Słoty samowzwaz-tygo dla potnowania Jezeli Żydzi będą wzięci Figurę Pana Xtuśa, tenże świ- dczat ze zle siądz użynit, bo trzeba było, gdyby tak uramey szczy statowic, miec kompanij y miepszan kilku wiary godnych a nie na Brzechwistow na takowe- rzezy spuszczasz y ty miś miepszanami trzeba było, Jezeliby to było zchytliwym Figurę wziętych miec / świadczyć.
- ad 3um Wyznat w tym punkcie ze ani Brzechwista ani siądz nie był tak uchwany Ży- dowskiego nabozenstwa, Jak natenzas y nigdy sami nie był woli Sami anetta przy- tali dla wywiadywania tego przez wpyłkie lata.

ad 4um

ad 4um Zznał ze ani słyszał o tym, ani wie, y nie rozumie iak naten Punkt w powiadaniu
ad 5um Wyznał ze była Figura w Sobocie przed wizerem w Innych punktach tego Interrogatorium powiada ze ani widział ani słyszał, natenzas Żydów przechodzący lub przechodzących o luto Spralisk.

ad 6um Wyznał to w y drwidy ze o niczym nie wie y nie słyszał.

ad 7um Wyznał na ten Punkt ze Żydzi dali znać zaraz do Dworu II Morawskiemu iak te Figure w przy szkolu znaleźli y II Morawski kazał do Dworu przez swych postanych odjechać w Innych punktach, iakich w stato nie wie.

ad 8um Zznał ze Pizehrzista Irom nielu sam ieden Jexdit y chodit gdzie chiał

ad 9um W tym Punkcie powiadał ze nie słyszał nic.

ad 10um W tym Punkcie zznał ze ludzie byli w luto osadzeni miasta, o Jmł Murawskim ze nie chcieli wyprzejazd Jak Żydów tak II Morawskiego nie wie y Jmł sposobem Żydzi wzięli wizerem do Plebanij z tamtąd uwolnieni zostali nie wie, to ty luto powiadał ze innych Żydów cudzych natenzas w jednej Szkole będących y pobranych nie wie gdzie z Jakich raij Jmł Pleban wyprzejazd

ad 11um W tym Punkcie wyznał ze Jmł idy zanie Jmł Plebana rozne zbyłli szynki, trunki pili Jmł rozlewali, rozwarzali, y tu mu lity z odgrazaniem skazzenia tyja szynki

ad 12um Wyznał per totum Jak interrogatorium ma werbie Konanaya.

ad 13um W tym Punkcie wyznał to ze Żydzi nie namawiali Jwana Kusaka aby przywiózł Figure tak słyszał, tudzież wyznał ze Jmł Pleban wziósł go do Plebanij wwoy y w ty luto wyznał tak iak inni swiadczą, exceto tego ze nie wie czy luto ma probite.

ad 14um W tym punkcie tak zznał Jak y Jmł.

ad 15um W tym punkcie nie zznał nic, powiadał ze nie słyszał.

ad 16um W tym Punkcie nie słyszał, ani widział żeby Żydzi mieli podpaść Lumn.

ad 17um Powiadał zdumiewajacze ze przed tym było więcej 40 Żydów a żadnego Diabla ni na tego nie nazywali y o tym słychać nigdy nie było a teraz z kilku zjadły Diablow wicki.

ad 18um W tym Punkcie zznał ze sprzedaka Konfuzya II Weherta ale więcej o niczym nie umiał relacj wyznac bo sam był na Cmentarzu nie natyż micyem gdzie była Komnijaya.

Undecimus Testis Thomasz Watyko

Ten Swiadek exquo^{ze} nie był na tenzas przed czas Kaznu R. 1744 d. 26 w Domu niecaminowatym Onego.

Quodecimus Testis Kazimierz Koniegielis.

ad 1um Punktum wyznał ze nie słyszał.

ad 2um Punktum wyznał ze chorował znaznie dla tego nie wie ni czy w

ad 3um W tym Punkcie wyznał Jak nie słyszał żeby przekazała mu wychrzesczeniu swoim bywał przed tym Kazusem w Szkole Żydowskiej, talitiz nie słyszał y nie widział żeby y Jmł Pleban przed tym przytł tego do Szkoły Żydowskiej dla ciekawosci y widzenia ich nabozenstwa.

ad 4um W tym Punkcie nie słyszał.

ad 5um Słyszał od ludzi Spraliskanych ze zwiadowa była Figura Pana Peusa a o ty daj żeby mieli na tenzas przechodzić albo przeciwdział luto Spraliskow y nie widziady nie słyszał.

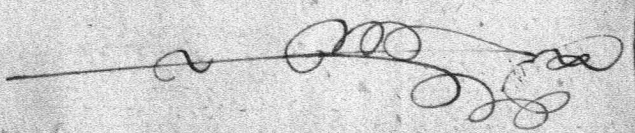
ad 6um

- ad 6um Wyznat y w tym punkcie ze ani wie, ani widzial, ani styszał
- ad 7um W tym punkcie zeznat mowiac Juz mam lat 66 i nie osmiudziat nigdy ta-
kiej Sprawy nie styszelismy, nie ty lko ze bym mi at widzieci y nie cumi em otym
relay w ty nie y mowiu otym nie cumi em, to ty lko wi em ze ty dzi, iale Figury znalezi
zaraz dali znai do Dworu, gdzie byta ta Figura wzieita przez ludzi Dworskich a wiecy niuim
- ad 8um Tak zeznat Tak y drudy
- ad 9um W tym punkcie niewie ani styszał.
- ad 10um Wyznat ze Pleban wasta ostawit iate miasto ni cumi em z Tala bronu y ty dow nie-
harat wypruzai ni wie dzia na Tala lonice na rewie y ty dow probranu do Pleban
gdzie W Muraweli natenzas onych wyreczyt, y pogni ewatui z dziezem.
- ad 11um W tym punkcie powiedziat ze niewie o ni czym prociwaf przez dwie niedzi ele chor-
wat obtornie, y to dotozyt ze ni cumi em mowie o ni czym bo dziecia talia robota, ze treba
macych ludzi do talicy Inq wizyij, a nie Nas Prostakow.
- ad 12um Wyznat ze Imx Pleban zaraz bezprawnie zayczito wat, y ze ty da natenzas manela
do Plebanij poprowadzonu woi zni m dziato niewie bo natenzas obtornie chor-
wat tego Las manela powtornie dzie dz harat wiaz y siedzi at woty Obowany
taniuchem, polki go do Wilna wnoy ni cumi em prowadit.
- ad 13um Zeznat to co y drudy w tym punkcie.
- ad 14um naten Punkt powiedziat ze niewie o ni czym.
- ad 15um naten Punkt wyznat ze ludzie dzie dz ty dow nagonili y onych powiazali niewie
ialim woty m epwo bem ty dzi salwowali id o rzutach y opndraf naten czas pu-
ginio nych niewie y nie styszał.
- ad 16um naten Punkt powiedziat ze nie styszał ze by na ty dow o zgorzenie Dumna byta Tala
wogloska.
- ad 17um W tym punkcie ni nie styszał, powiedziat tak, ze by Dlabli byli w ty dow Reku da-
wnoy dzie dz zdotali.
- ad 18um W tym punkcie tak zeznai, iale y drudy, woi zas wiecy dziato niewie.

Decimus tertius Testis: Jozef Janosz

- ad 1um Punktus Powiedziat ze ni nie styszał
- ad 2um Punktus y w tym punkcie powiada ze styszał ze Przechyta byt w przyklotku zayp-
row y w Tala In teresie niewie.
- ad 3um Punktus W tym punkcie nie zeznat ze by mi at co styszei albo widzieci.
- ad 4um W tym punkcie nigdy y nig dzie otym nie nie styszał Tak otym ze by ty dzi cumi
zyle Figury, pa JEsusa, y o dzie dz twidzie Przechy nie nie styszał, ze by mi ch-
przed tym mi e otym i chawoi albo dyshum prowadie.
- ad 5um w tym punkcie powiada ze styszał iz byta Figura w soboty w wieczor na Kryn-
pod Spralczami, laz otym ze by ty dzi mi eli i edzie pod owzas albo chudie o loto-
ty Figury nie styszał ani widziat.
- ad 6um W tym wyznat per totum o ni czym niewie y nie styszał.
- ad 7um W tym punkcie zeznai, we wpy thni tak iale y drudy

ad 8um

- ad 8um W tym punkcie wyznat to w y drudzy
- ad 9um W tym punkcie powiadał ze słyszał iż rano były warty porozdawiane po roznych traktach, ale niewie na jaki koniec.
- ad 10um W tym punkcie konformowat się do drugich
- ad 11um W tym nic nie słyszał.
- ad 12um W tym punkcie słyszał ze Jmł Pleban zapowiedział Szkole y manekę Zydów ztym multem wzięto przez rzeź prowadzono w tamtych obowazach y rozny mi traktowano dygustawi, było mordowano, y tego zaraz tegoż dnia uwolniono a reszta to wyznacze w y drudzy.
- ad 13um W tym punkcie zeznał zeznać sam pytał tegoż Swana Kusaka czy nie był namawiany od Zydów do przyniesienia Figury, który przed tymże Loretem Janowcem zaprzyjęgatię, że ani był namawiany od Zydów, ani przynosił, ani wie o tym tenże Ewyjdarz w innych Punktach wyznat, to w y drudzy, Świadczenie.
- ad 14um W tym punkcie zeznał to w y drudzy.
- ad 15um W tym punkcie to zeznał w y drudzy.
- ad 16um W tym punkcie zeznał ze Jmł Pleban zrazu litatł ty kalumnia na Zydów Wiruski.
- ad 17um Naten Punkt odpowiedział nichaj Pan Bóg broni bożego nigdy nie słyszał o tym.
- ad 18um W tym punkcie tak zeznał Jak y drudzy.

Decimus Quartus Testis Krmz Fraclius.

ad 1um Punktum powiadał ze nie nic nie słyszał.

ad 2um Punktum Wyznat to ze siądz subordynowat Przebrzeta, umysłnie do Szkoły Zydów służy Wiruskiemu samo czwartego, atym czasem nim Przebrzeta powrócił ze Szkoły Slosarz Jan Romanowski zdem zdył Jmł Plebana Wiruskiego w nowy idąc do koni mimo Kosciot znalazł Jmł Plebana ze Strzelbą, stojącego, na Cmentarzu, a którego Slosarza Jmł Pleban pytał się do kąd Idzie? odpowiedział ze idę do łoni, y powracając nazad od łoni, znalazł na tymże mię, Jmł Plebana y kazał mu Jmł Pleban, ażeby wiewsz, konia obiczał naloto miasta y po Wiosłach po bliżu Krzyżi, Szkoła Figury na Krzyżach, który Slosarz rad nie rad ustuchawsz obiczał koto miasto pierwej a potym do naj bliższy wieszat Spraliszow nazwanym y tam nie zastał Figury na Krzyżu, tyllko kęce 1° Husa y tam zaraz w nowy pobudzić ludzi pytającie Szkoła wieczor, w wieczor była Figura na Krzyżu, kotosy ludzie odpowiedzieli, zemy sami idąc porzno złota, nie kotosy, Pańcisz mówili emy, przed tą Figurą, y widzieliśmy ze była, y zta relacya powrócił do Jmł Plebana, kotosy ni ena Cmentarzu zwiat ale w Plebanij y powiadał ze nie ma Figury pod Spraliszami. Naten siądz odpowiadał ze już i est w Szkole Zydowskiej, ty relacya ten Świadek ma zllit tegoż samego Jana Romanowskiego Slosarza. Co zas naten Punkt powi y zeznał Przebrzeta był subordynowany do Szkoły Zydowskiej o tym terazniejszy Świadek niewie

ad 3um Punktum w tym punkcie powiadał ze przesłzy mi laty ani widziat ani słyszał zeby Przebrzeta po Przebrzuceniu swoim był w Szkole Zydowskiej

talitiz

Takież o Jm. Plebanie nie wie, nie wie dźiat ani sty szat, zeby za Kaptarstwa swego
był uichawym nabozenstwa Ły dowiedzięo Jak po teraznięszy czas.

ad 4tem W tym Puntku powiedziat ze nigdy y nigdzie o tym wcale nie sty szat.

ad 5tem Zeznat ze Figura byta na Krzyzu wli czor w Soboty, o Ły dach zas przejezdziacych Wzruszacych
ani przeszkodzacych pod Sprakaszami ani widziat ani sty szat.

ad 6tem W tym Puntku o niczym nie sty szat nie wie y nie wie dźiat.

ad 7m W tym Puntku wyznat to wy drudzę Swiadkowic.

ad 8wem Naten Puntk to zeznat wy drudzę pi erwsi Swiadkowic.

ad 9m ni nie zeznat poniewaz powiada ze to barzo rano byto

ad 10m W tym Puntku zeznat ze Ły dźi będąc w Strachu znaczny m od Ludzi Jm. Plebana
na koto miasta rozitawiony ch trzy mairacę Jm. Morawskiego chieci do Dworu
zai edno z tym z Jm. Murawelim zabracie, wasta zas za miastem stoi aca Ple-
bania ni wy pusili Ły dwo y Jm. Morawskiego odgrazaiac od obramien Ły ia
z ład musiat ię na rad do miasta reit erowai, y pŁy tym zabrani do Plebanij
Ły dźi Jakim sposobem byli uwolnieni.

ad 11m W tym Puntku zeznat ze iż ludzie Swawolni, sita skody narobili Ły dom.

ad 12m Zeznat to wy trzy nastę Swiadeli y Jm.

ad 13tem Zeznat to iż nie sty szat o tym y nie wie zeby Ły dźi mieli Swana Rusalka przechowywai
aby Figurę onym gny niert. Co zas o tym woię itate K. terazni 1746 w Apry lu ze
kazat ludziom swoim w nowę naprac na Dospedę w miesie y woię tyo Swana
Rusalka, lotorego do Plebanij zaprowadzi wsiy roznie miazac bięac, wiazac, luy dę
gny ni ewalat azby wyznat ze Ły dźi Jęgo nay mowali. Ila gny ni eci enia Figury
nawet sam Jm. Pleban swoię kęba, kęho mu Przelit, Szpada, straszac azby wyzna-
wat, a te obrumienstwo byto gny ni dni lęba y zadney rzecy nie zeznat, ten Rusalk,
lęton y teraz pod Dretextem Szurby sequestrowany zostai. Szurba y zŁy tę oz
Swana Rusalka, ma ten Swiadeli gdy z Jm. zŁy tę przed nim stoi iż Jm. ze wŁy tę
nie woli zostai.

ad 14tem W tym Puntku zeznat ze konia wzięto Szymonowi Przelit, ale nie wie za co.

ad 15tem O tym zeznat tak iah y drudzę Swiadkowic.

ad 16tem Zeznat Ły sty szat ze w tym Puntku chieci Jm. Pleban Ły dom najpastowai

ad 17m W tym Puntku nie nie sty szat y pro dobienstwa zadnego nie wie dźi.

ad 18wem W tym Puntku zeznat ze konfuzya spudŁata Jm. Weicherta naten zas Kom-
sarsa Jm. Jm. Jm.

Decimus Quintus Testis Jozef Jakimowicz Mazur

ad 1m Puntku wyznat ze chny toci Sena Jm. Jm. Plebana nie penetrowat

ad 2m Wyznat nie wie czy z rozkazu sędra Przelit chodit do Szoty Ły dowiedzięo czy z swo-
icy ochoty y nie wie w Jakim Interesie y pro.

ad 3tem Wyznat to wy drudzę Swiadkowic w tym Puntku.

ad 4m W tym Puntku nie nie sty szat nie wie dźiat

ad 5tem W tym Puntku nie nie sty szat y nie wie dźiat.

ad 6tem

- ad 6um W tym punkcie mi nie widział y nie słyszał.
- ad 7um W tym punkcie to wyznał ze ty d Lejba dopu tywał u Przebrzety w pracy szkol-
 lu będącego kto iates. tego nie wie czy odpowiedział u Przebrzeta, listozar znał
 dat do Dworu o Figurze otym nie wie tyllw otym powiadał ze wstryszkottu
 był widziany Przebrzeta y Figura była zaniciona do Dworu
- ad 8um W tym punkcie zeznał tak iak y drudzy
- ad 9um W tym punkcie mi nie słyszał
- ad 10um W tym punkcie zeznał to tyllw ze była warta ołoto miasta, więcej nie wie
- ad 11um W tym punkcie to zeznał ze były hatary po mierze, y ze Słudy robili rozpu-
 szczeni a Plebana ludzie wrozy ch trunkach y zbytkowali.
- ad 12um Zeznał ze Słuda Jm a Pleban w izumeli zaraz tygo dnia 26 7bra 1744
 roku, y to zeznał, ze ty da mancha z rozkazu Jm a Plebana wzięto do Pleba-
 ny tam bito mordowanu, a w Inzyc ch Punktach Interrogatoriu zgadzają z drugimi
- ad 13um W tym punkcie wyznaje ze Słuby diądz strapy t łwana Rusalia aby pro-
 wiadał na ty dwo w izumeli ch zego prowiłi zeby ty Figurę przy niost, potym
 roku terazni czym 1746 Jak g watto w tym Swoobow wnoy kazat.
 Jego diądz wziąc z miasta Jodżi a Jmsu zgadzają z trzynastym Swiadkiem
 ze był w melach roznych.
- ad 14um W tym punkcie zgadzają z drugimi względem wziętygo konia nie wie
 z Jaliczy rany.

ad 15um W tym punkcie zgadzają z drugimi Swiadkami.

ad 16um W tym punkcie wcale wcale nie słyszał.

ad 17um naten Punkt powiedział: diądz Sam Diabto wyprzedza, nie tyllw ludzie
 ale y Diabli zię Jego bija.

ad 18um W tym punkcie zgadzają z drugimi, ze słyszał ale nie widział bo w domu na-
 tenias nie był.

Decimus Sextus Testis Jerzy Niclupis.

ad 1um Punktum nie niewyznał.

ad 2um Punktum zeznał ze słyszał iż Przebrzeta był wnoy Dnia 26 7bra 1744
 roku w szkolce Żydowskiej ale od tego był zestany zezny y po togo nie wie.

ad 3um Zeznał w tym punkcie ze nigdy nie nie widział ani słyszał, tak oby w annu
 Przebrzety w szkolce Żydowskiej po przebrzeczeniu swoim Słudzie ze Jm a Pleban
 nigdy dawnie szymi laty nie był ty u chawoii aby tego liedy dla ty
 metenij ordynował.

ad 4um nate Interrogatorium zeznał ze per totum nie nie słyszał.

ad 5um Zeznał ze była Figura w Soboty w wieczor na krzyzu wiez, nie nie słyszał ni widział

ad 6um Zeznał ze w tym punkcie wcale nie ani słyszał ani widział ani słyszał.

ad 7um W tym punkcie zgadzają tak iak y Jm a Swiadkowie a o dyskursach zadany
 ani słyszał ani wie.

ad 8um W tym punkcie ze Przebrzeta y iczdu ty chodzł gdzie muie podobato.

ad 9um W tym punkcie nie zeznał nie poniewaz ty to rano stalo a sam na lownu Mia-
 sta mi epla.

ad 10um

Ad 10mum W tym punkcie zeznał ze warty staty lioto miasta zbijami y zydow
nie wiedzieli na jaki koniec nie wyszszali w Innych Punktach nie wie jakim
sposobem byli uwolnieni zydzi.

Ad 11mum Na ten Punkt nie zeznał.

Ad 12dum Zeznał ze zrluty siegde Pleban zaraz zapierzeł wiat y ze manela zyd
crudelyjmi traktowanu y oklowanu Jakim sposobem tego piierwiz raz u-
wolniono nie wie, I to wyznat ze powtornie byl wziejty y siedzial w detenij o-
lowany az go do Wilna nowym sposobem zaprowadzono.

Ad 13tium W tym punkcie zeznał ze nie esty szat o tym zeb, zydzi mieli swana kusala
Korrimprwai aby im przynieset Figurę Attusa Pana o tym zas wyznat ze
w r. 1746 wamyku napradli ludzie subordynowani od Plebana y wziecli
swattem wnowy tego swana z miasta Polucia Smi, lityny zaprowadzony do
Plebany styszat ten swiadek ze swan kusale byl siezko wierzony y wierzony
tylko swiadek nie wie co.

Ad 14tium W tym punkcie wyznat to ze lonia temu Przebziecie Symonwuid Pleban
wziot ale swiadek nie wie zaw.

Ad 15tium W tym punkcie to zeznał w y drudzi.

Ad 16tium W tym punkcie o zydach nie esty szat.

Ad 17mum W tym punkcie nie esty szat.

Ad 18vum W tym punkcie rowno zeznał z Inszymi swiadekami ze konfuzya pod
kate D. Wiherta na tenzas Komisarza Polucia Smi, Sam zas swiadek nie
widzial bo byl na tenzas w kweście.

Wics Spraksze Exqu odlegta mietyem od Miasta Wiziun tyllu in Punto zginienia Figury zmy za Sprakszanliwego pod taz' wia bedacego Roku 1744 ze dnia 26 Tbra na dzien 27 z Soboty na Niedzieli byta E- xaminowana pod wyz' wyrazony Przesianskim Obowiazkiem tenore sequentium Interrogatorium. Natym

1mo Jezeli byta Figura Attusa Pana na Krzyzu Sprakszanliwym w D. de wyper wy-
razonym tegoz mca y Dnia z Soboty na Niedzieli y czy przed wierzorem czy
powno wnowy o litynym czasie ta Figurę widziano.

2do Jak daleko od wci Sprakszow ten Krzyz zostaje

3tium Jak jest ten Krzyz wyrobli na litynym byta Figura Attusa Pana Jezeli mozna
byto doziag Reha.

4to Jezeli tego Dnia lub wieczora lub wnowy ludzie tamtezi widzieli zydow Wi-
zuniow przeczadzajacych lub prachadzacych lito tej Figury.

5to

5to Czy widzieli lub sty szeli ludzki tamtejsi zeby Lydzi sami lub od nich lito ordynowany odrywali, z Krzyza Figury, ktura Pana albo Jezeli nie sty szeli lito te Figury odrywali.

6to Czy byly znali Slady Sali'e na Ziemi pod ta Figura znachodzace od granic floru Lydow sluch, lub Sali'e Ime.

7mo O ktorym czasie Slwarz przy ichat z Brzechzeta, po krec Figury Pana i ktura na Krzyzu powrotate do Syralpe powrotani od Jm'd Mebana y iaki te krec odrywano czy po Drabinie y Jak wysolia Drabina.

Ad haec Praemissa Interrogatoria przystapili do zeznania cum summa Conscientia Swiadkowi Idg 73

Primus Testis Jerzy Wegiata Amor 73

Ad 1um W pierwszym punkcie zeznat ze sam na uwie Ory zmrokiem w Sobote wieczor z Polaidac ze byla Figura na Krzyzu zmrokiem samym widzial.

Ad 2um Zeznat Sam ten Swiadek na samym lewcu wci miepla od Krzyza, Jest ten Krzyz od niego daleki na trzy Wloki w poprech

Ad 3um O wysolwui tego Krzyza zeznat ze jest tak wysoli ze Fartuzek Figury bywa to przypinajac biaty po drabinie muricki przypinai.

Ad 4um Zeznat ani w Dzień ten wyz wyrazony ani zwieczora ani wnoy Lydwo zadnych niewidzial przeciwdzaiacych tudzież przechodzacych lito te Figury ani tez sty szal o tym zeby przeciwdzai lub przechodzi mieli.

Ad 5um Odpowiedzial ze niety lito Lydwo y tego in szego odrywajacych te Figury naten czas niewidzial y o tym nie sty szal, ale tez y przez Wielkwoy ani od Oryca y Dziada wwoy y ni od kogo In szego tego nie sty szal przez Sen ani na Lawie o talowey history.

Ad 6um Zeznat ze naten czas ponow iaki ich probudzieli to jest Brzechzeta y z Slwarzem z Lury dyki dziezy oznajmujac ze juz Figury niema na Krzyzu ty lito same rze ten zeznania rozumial ze zarzucia znicyo nie chiat wieszce temu az pierza przewt patrzei, atey nowy mieziac swieci ze tak swiatto byto iaki wednie gdzie widzac ze niema te Figury powrot nazw azelby z obut Sladu zas Zadnego nie penetrowat.

Ad 7um Zeznat ze Slwarz z Brzechzeta byli przy zlanu w Natoroy, w Godzine od Jm'd Mebana, y taki z drugim wywodzen nazywajacy mie moaijem Stapsien lito reyo wywodzena y ten Krzyz byl wystawiony y Sumytem, po drabinie Sam ze tenze Slapsis odrywali, krec Pana i ktura a Swiadek ten mat Drabine y Brzechzeta byl przy tom, Slwarz zas przeden do Mebani przy ichat dajac znai ze sa krec u Figury samey niema. Wyznat y to ze ten Krzyz stat w catozi wiecy przetrastu lat.

Secundus Testis

12
23.

2

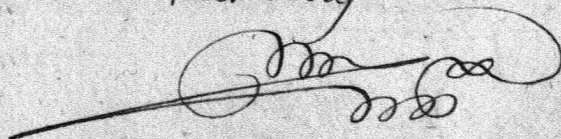
Secundus Testis Macioy Szapko lat majay Koto Liqwidcisiatt sam Gospodar Figury

- Ad 1mum w tym punkcie zeznat ze Figura byta porno, mówiac sam ni widziat bo nie bytem w tej Stronie ale od Pastuchow y od caty Wsi styszat ze tego wieczora w Sobote widzieli.
- Ad 2dum Punktum Zgadzaie o dalekosi krzyza od Wsi Szpalek w taki jak y pierz Szwiadek.
- Ad 3tium Zeznat ze wysohosi tego Krzyza jest na pultora Czlowieka bywato karupki dla tej Figury po drabinie przyprinaia.
- Ad 4tium Zeznat ze tego dnia ani w wieczor ani w noc, ni widziat ani styzat zydow przychodzacych ani przechodzacych oboto tej Figury.
- Ad 5tium w tym punkcie powiedziat ze ni widziat y ni styzat zeby ty dzi mieli odrywai te Figury lub tego naco subordynowai.
- Ad 6tium Zeznat ze niemozno byto rozcznaci stady bo Figura bliho drogi a przyda byta wielka, rownie Ziemia oberchta wplydy.
- Ad 7mum Zeznat to iz Juz mogta byc wtura Lodka jak mi, Przechrsta obudzit y ni rozcznawia lito budzi przot teni Swiadek narzeka: czy Diabli lugo nupsu po noc; Czlowiekowi sprawowanemu y spae niedaja, az wotyn ten Przechrsta wozotui pyta o Figurze iezeli byta wczorazszego dnia, na Krzyzu, Gospodar odpowidziat, agdzieby ui maata podziat, Przechrsta odpowidziat wskhude zydowskiej tej Figury znaleziemy a kce tu przy Krzyzu sa, y wraz kaza temu Gospodarowi isi kce odrywai y taki wzowrzy Drabine, utygo Gospodarka wogiaty wiewotze z nim oderwali kce Pana Stusa y oddali temu Przechrste y teni Przechrsta rochazat smieniem sudea aby wraz ludzie poszli do Plebanij tenze wyznat ze Drabina po ktoray odrywali kce byta na pultora czajnia.

Tertius Testis Kazimierz Memia Anno 60

- Ad 1mum Zeznat to jak y drudzy ze byta w sobote Figura na Dniu 26 Ubra 1744 ktoray tak sam widziat, tak y Dzieci tego widzieli.
- Ad 2dum o dalekosi tego Krzyza od Wsi zgodzaie z drugimi.
- Ad 3tium Zeznat o wysohosi tego Krzyza, tak jak y drudzy Swiadekowi.
- Ad 4tium Zeznat ze zydow na tym dniu przechodzacych y przechodzacych ni uwol ni cudzych ni w noc ani wieczorem ni widziat ani styzat oboto tej Figury y nigdzie.
- Ad 5tium Zeznat ze ani styzat ani widziat jak zydow odrywacych Figury, tak tez y lugo subordynowanego przez caty wiek woy, ni tyllho teraz.
- Ad 6tium Ze zeznat to ze niebyl tam przy krzyzu zadnych znalow ani pladow ni widziat ani ty o tym od ni lugo ni styzat.
- Ad 7mum Zeznat w tym punkcie ze przechrsta iadaq przez wies Seden, wotat: mizowie Pana Woga wafzgu na Krzyzu ni maq w szhote zydowskiej znaleziemy w kapiu mi gdzie miefka ten Gospodar w Krzyz budowat, to wyznat ze wiecey ni niewie teni Swiadek cozas powiedziat tori dziatni przedwaniem ohsarsu ni nienamienia bo ni widziat.

4tus Testis

x

Quartus Testis Jan Towba

- Ad 1mum Zznał to że przed wieczorem w sobotę była Figura.
- Ad 2dum Zznał o dalekowie krzyża tak jak i drudzy.
- Ad 3tium O wysobowii tego krzyża tak zznał jak i drudzy.
- Ad 4tium W tym punkcie wyznał że Żydów żadnych na ten czas ani w dzień ani wieczorem ani w nowy nie widział niestetyżak przeciwstawiających obrotu tej Figury.
- Ad 5tium Punktum y w tym Interrogatorium nie zznał mówiąc że ani Żydów ani długo Inpicyo subordy nowanego nie widział niestetyżak
- Ad 6tium Zznał jak nie patrzył na ten czas przed krzyżem Sładow takimi ani innymi at o tym żeby były jakieś Słady albo znaki.
- Ad 7mum W tym punkcie zznał że nie widział ani Mosarza ani Przechrzta bo są to tyllu w bilieadni dowiedziat że Mosarz y Przechrzta byli we Wci Spralpanst.

Quintus Testis Thomasz Labulonis Gwyrdarz

- Ad 1mum Wyznał to że widział Figurę na krzyżu w sobotę bo w ten czas sam nad Pastuhami miał ustawę.
- Ad 2dum O Dalekowie krzyża odwieci tak zznał jak i drudzy.
- Ad 3tium Toż samo y o wysobowii krzyża zznał to w y drudzy.
- Ad 4tium W tym punkcie zznał że ani przeciwstawiających tak w dzień jak i wieczorem tudzież w nowy Żydów żadnych nie widział.
- Ad 5tium W tym punkcie wyznał że nie widział y niestetyżak jak Żydów takimi subordy nowanego ni długo odrywających Figurę atura Pana.
- Ad 6tium Zznał że na zajęcia idąc krotu tego krzyża nie widział żadnych Sładow ani znaków krotu tegoż krzyża.
- Ad 7mum W tym punkcie zznał że byli w nowy Przechrzta y Mosarz y że Pice Pana i Etum odrywali od tegoż krzyża, at o tym iżat od Sądziadow.

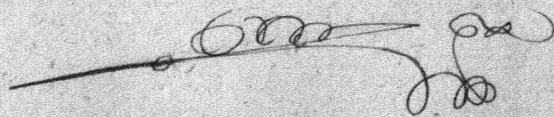
Sextus Testis Jozef Labulonis Gwyrdarz

- Ad 1mum zznał że z bóla idąc w wieczor widział Figurę N^o IETUSA na krzyżu.
- Ad 2dum et 3tium Punktum zznał równo z drugimi z gawiazacii tak o dalekowie, jak o wysobowii tegoż krzyża.
- Ad 4tium et 5tium Punktum zznał tak jak i drudzy świadkowie.
- Ad 6tium et 7mum Punktum zznał Słowo w Słowo tak jak y piąty y szósty świadek Spralpanst.

Septimus Testis Krystof Kutha Gwyrdarz

- Ad 1mum zznał że w sobotę w wieczor powracając z bóla widział Figurę N^o IETUSA na krzyżu y Iepzeru z gawiazacii.
- Ad 2dum Punktum o Dalekowie krzyża zznał tak jak i drudzy.
- Ad 3tium Punktum o wysobowii Figury zznał że ihy ba na roztym łoniu można by Figury nowy Pana IETUSA dośiadać.
- Ad 4tium et 5tium zznał tak jak i drudzy mówiąc jak by się tyd odwarzyć mógł takow rzez rymie czego od wiechu niestetyżakimy.
- Ad 6tium et 7mum Punktum zznał tak jak piąty y szósty świadek.

8 vas Testis

Octavus Testis: Jerzy Baranowski Gucywdarz

- ad Amm. zeznał ze powracając do domu w Nowy ten miary wsię Jechat mimo tem Krzyż y widział Figurę Pana Jezusa na Krzyżu.
- ad 2dum et 3tium o Dalekosc y wywolosc Krzyza zeznał tak jak y Inny świad bawie.
- ad 4tium et 5tium Dowiedział nie widział y nie słyszał zeby Tydzie przedzatem abo zeby sami odrywali Figurę lub zeby lato miał odrywać od nich subordynowany y przez chtë Tydzie otym nie słyszał, zeby być miała gdzieś taka historia.
- ad 6tium et 7mum nie wyznat nie prorożował byt na noclegu z konmi; na zajutrz nie przy- to przyjechał.

Nonus Testis Paweł Labulonis Gucywdarz

- ad Amm. zeznał ze była Figura wizerowem na Krzyżu w sobotę Języcu, przedzatem obla dła.
- ad 2dum et 3tium o Dalekosc y Wywolosc Krzyza zgadzają z drugimi świadkami.
- ad 4tium et 5tium Dowiedział ze widzien nie nie słyszał ani widział, a w Nowy w Sobole z konmi nowował, ani od ludzi takich niktogo y przez chtë wiele otym dy. bawie nie słyszał.
- ad 6tium et 7mum zeznał ze nie widział o lotoryżarce St. 1817 z Przechwita w Nowy przy- cehat y tak od bierali ręce Pana Jezusa po Drabinie, tudzież o zadnym Stawaj pod Krzy- zem nie wie y nie słyszał ni od kogo bo wtenczas z konmi w Sobole nowował.

Jako pod tym samym wyrazonych Interrogatorior^u punktów tak przeszerzeni Swia- dlowie miszeranie wizunaj, Jachotiz mizowie wie Spracikow similiter Swia- dlowie przezemnie niez y podpisane go Kommissarza exami nowani Spracikow wie co widzieli w sty szeli wyznawali, takież g dy tego potrzeba będzie takowe swie wyznania Juramentami wzięty komprobować gotowi zoztają, oświadczyli: Dato w Wizunach A^o et die ut Supra.

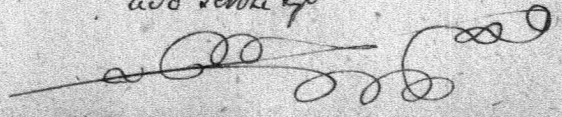
Piotr P Middleton. Strażnik Wilnow Kommissarz Jozuia Jm Podczap^o Wile^o

Legiści Inaywd, Swatlow, Wioleńij, Rajazdow Tumultow y Pretensij rożnych Tydow obywatelow Wizun tak przez samego Jm^o Labarzewicza Plebana wizun, Jachotiz, przez subordynowane od Jm^o Okoby rożnymi dni, laty y czasy od daty iaki nastat Plebanem podziatany^u w Wil- ninicy przy 1746 me^o Junij 6° in Fundo miasta wizun przezemnie niez y wyrazone go Kommissarza spisamy.

Tyd Szmoyto Arędarz naterizas Wizunski

Doniost ze Jm^o Labarzewicz Pleban Wizunski za dyspozycij^o we Dworze W^o Swiekiego ad- ministratora Wizunskiego napadły na Dom z Bromadą ludzi wziot tyda Stofce Dworze Swiadostkiego y do Plebany litonygo prowadzić bię tangai kazał Jachotiz, podobato, az go led- wo Jechat miszjonarze aby był uwolniony y przyproci.

Wdo Jence Ty

Edo Tenze Zyd donowit za dyspozycy tegoz W Swielicyu idac Smx Pleban wizunski zbrojny
z bractwem wlozypach bedacy do krayzow przed wielka nowa, liemyowat to mabo
zenstwo na wielka licywda wplytliwy Zydow wizunski, litozy daw przez miasto zbro-
jny, odstapilszy Dana Szega po Domach Zydow z lich pod czas Ich natenizacji swiat
bedacych, lich tarze probali Olona poty bijali rzuciac kami eniami y Drazewem
Fanty rozne pozabierali, taki tamult Ewatt wzyndi zesz Zydzi ledwo z Ledrowin
z swoich domowst powiechawszy salwowali szludy na lilkadziest Fitych wzyndi
li co wzraie wryszym regestrami sporzadzonymi od typhie Zydow scownie puda-
nymy dowiedzwno y Ich Juramentami lonyrubowanu bedzie.

5to Tenze Zyd Donowit iz zady pozycy tegoz W Swielicyu Smx Pleban or dy nowawszy
w nowy Zynpdyzanow uwuik na Browar tegoz Zyd da Szmyty w dzien swyofedny
napadli y wimmila Zyd da wzicli przez na Fitych bilkanacie szludy powie et
bo Fraby czapki powbijali wudke wmy wracali, litozy Szmyto eliberuic tego
wimmila przy muszony Zyd musiat dai luitawya z tej wio teniy y Skochy Smx
Plebanowi; Tymy ch partykularnych kraywd tak wiele y wyprzej ay rionnych
przez tegoz Smx Plebana y Jego subordynowanych ludzi niedowit powie wafz ta
ustawie iznieu dziato y ony ch numerus Imumerus

Zyd Stuzor Leybowicz Obywatel Wizunski

Anno La Dyepozycy W Murawshicyu Zyd a idacyo Leybowicza do wyta na ten czas
niy shicyu potwrytzy Smx Pleban karat do siebie wotai, litozy Zyd xrazu ca-
lurowat sie ze niemiat xrau, powtomie tedy przystal Smx Pleban sprosz: go do
Plebany; litozy Jaku zaproszony przystal do siey Inatenizacji Smx Pleban Jaku Qwia
nieowicy dy szkur samy rozny mi tego Zyd a zabawit, a potym karawizy przy chlo-
pon uwom bez radney raij ani lritextu karat onym uagnac tego Zyd a, y sam
uwia kicha nahaim poty publi musie pudolatu uwiczyt, po litozy traktamencie
Zyd wychodzit, gdzie cter Smx Pleban sam wyput podworza degoniwszy ni emite-
siernie obrutnie tymzi nahaim wielkin wtey wzio wpy poty bit tyranizowat
publi chiat, az ludzie sameyoz Smx Plebana utalu wpy sie ledwo wyperwade-
wali; bo litozy mte traktamencie do koluu na emier telney powieki via ypirans
teraz ledwo wry szudt do siebie. Marzytai na ten czas Smx Murawshicemu y In-
quizycya byta, z opatrywaniem kan przez Smx Namiesnika Dworu Wizunsky na
tych tyllu chowaty ze bez radney satizfaliy az do ty chraz.

Edo No tej Tragedy Tenze Zyd donowit iz bedac Zydami matymy ella przy patz eniacu
Jak tu to zegaru robili gdzie Smx Pleban dowiedziawszy sie ofz ze ten tyd byt u Legos
mielozia sto sharytai W Murawshicemu, zadajac ze do tego Legaru sto dzicy chon-
spuobem chodzit, musiat tedy zate vchascenie godnie bez radney raij Smx Plebana.
wizunski repata licywd uwuik Dana Szega officiarie.

Zyd Martiel Leyzarowicz Obywatel Wizunski

Anno Somieniony Zyd donowit iz za dyspozycy W Swielicyu natenizacji tenze tyd byt a-
rdarzew gdzie Smx Pleban zwitawszy Plebanem Wizunskim wraz Szynk uwoy
czego przedy za antecyporow icyo niebyto postanowit no zwicy Plebanshicy
Zynpdyce przezwo Andrie Inaczny detymment uzpil, Andarzewi zas temuz sa-
memu martielowi w kontrahcie podana, azaby iah miasto tak wtoiu Wizun-
ska nigdzie postromie wudli y piwa niebrano ce gw Kabala tyllu w samey
Andrie a Smx Pleban niezwaraiac nato na zime sharbu Fortucia Smxi podany
Fortucia Smxi przemawiat azaby unicyo wudke brali, Jakoz ludzie to wy nili y
na prozchur

na Drexelov Sednego uimyslne namowit, Adama Zabulisa ze wui skauty newu
 wizunshicy aby wzio wply Flaplu Dorzathli na tego Jun dyce umylnie przerw
 do tegoz Epa, na tenzas arczadza y poharat temu ze wziwten uduidza wothu Sta
 rzhu, Ten arczadz odebrat od tego Chtopa wadlu y zaprowadzil do Dworu gdzie
 dopominatcu wedy w kontraktu z Chtopa winy Kopy 2 May 50 pwtanuwionu
 tamten Dwor chiat byi w tym tatum a arczadz widzac dla siebie chitoma Sutepta
 licy, wondnowat temu z Chtopowi pro bra zola wie, a Jm Pteban do wiedzianstwy
 otym ze arczadz wchazyt Chtopielu tego do Dworu zwabiwszy do Plebany Epa gnu
 ruzonyo niemito uicnie zbit, litory ledwo do piernuszey Epa przyszedl y Szludy
 przez swoje chorowanie na lilkadziiciat Takaraw prwnit

Żyd Kastral Benjaminowicz Obywatel Wizunski

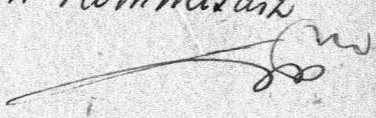
Amo

Dowiedziel Is Jm Pteban wizunski bazawsz zaiac browu tego newto ze szlu dy
 bo w tym zadney nichyto wix, ani dedulicy temu z Epa dawi przyszedl tandem zyd dla
 elibero wania tej browy na wiome zaiaty, gdzie tego bazat protory y puty bie prubicy
 wudobato, tandem ledwo Epa wego pruziwszy bazat mu odebrai browu wicuz ten gdu
 pruziwdiat co mi. pro browie liedy mi zebrowie odebrano Her Sam Jm Pteban tym
 ze hanczubiem. Eto w iah Szabla temu z Epa dawi, w pruzinal az matha duidza led
 wo tego odbronita. Zaliczu w tym Dumbie Dworowi, nahazano Inguwizyca a pro
 Inguwizyca take sprawa do tych izas zostai.

Ado

Tenre sam zyd zaliczu na tegoz Jm Ptebana wizunskiego ze Jm Pteban urosiwszy
 do niego niestupny Dretex z Wdania ludzkiego bazat tego pro wplytku, trahday
 Drogaf uigae, litory tu taircu in aliznis Penatibus znazna szlud prwnit
 ze niemoyt ani dujudarowai ani zadnyh handluw pruwadzi, litory ledwo u
 przez prutromykh roznykh usytkch Ehu 18 Prziaciot exwinubuwat z niestupney
 naparzi y zawrztowi Jm Ptebana.

Petr P Middleton Kommissarz

Actum in Castro inferiori Leopoliensi, Feria Quinta post
Dominicam Audica Quadragesimalem
proxima, videlicet Die Decima = Sexta
Mensis Martii, Anno Domini Millesimo
Septingentesimo Octuagesimo.

Ad Officium et Acta presentia Castrensia Leopoliensia venientes per
sonaliter Famuli Ioannes Ciesluk et Daniel Kapiy Scabini Civi-
tatis Busensis, Obtulerunt eidem Officio et ad uiticandum porrexe-
runt Extractum Decreti Sacrae Regiae Majestatis inter Capitane-
um et Cives Busenses occasione laborum a Suburbanis Busensibus
pretensorum, per Serenissimum olim adive memoriae Sigismun-
dum Primum, Regem Poloniae latum, Actis Metricis Regni Polo-
niae inserti, ex hisdemq. Actis authenticis deprompti, manu Illustri
Comitis a Borch Pro-Cancellarii Regni Poloniae subscriptionem et
Sigillo minoris Cancellariae Regni Poloniae communitum tenoris se-
quentis = Stanislaus Augustus DEI gratia Rex Poloniae, magnus
Dux Lithuaniae, Rusiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Kijoviae
Volhyniae, Podoliae, Podlachie, Livoniae Inuolensiae Severiae et Czer-
niechoviae. Significamus presentibus Literis nostris, quoniam interest
universis et singulis, Reperiri in Archivo Metricis Regni Librum
Privilegiorum Serenissimi olim Sigismundi Primi Regis Poloniae
Praedecessoris nostri in Cancellaria minore Regni Sigillatorum, li-
teris L. B. signatum, in eoque contineri folio ducentesimo quin-
quagesimo primo Decretum sequens = Sigismundus DEI gratia
Rex Poloniae et Significamus tenore presentium, quibus expedit
universis. Quod cum ad Nos controversia esset devoluta inter Ma-
gnificum Andream Comitem de Gorka Castellanicum Posnaniensem
majoris Poloniae generalem ac Busensem Capitaneum ab una
et Oppidanos Busenses ex altera partibus, occasione laborum
a Suburbanis seu locationibus, quae sic vocantur: Locatio versus
Krasne quae dicitur Niemieckie Wzedmiensie. Locatio quae dicitur
Lipiboki. - Locatio longa ab Olesko supra Prainam. - Locatio

11

Volany. — *Locatio sub Castro uti sunt in Decreto nostro priori et controversiis distincte, qua extra Civitatem Busensem essent in agris civilibus locatae, ad custodiendos et reficiendos aggeres nostros Regales praestandorum, ad quos labores non esse obligatos Suburbanos illos Pro-Consul et Consules Civitatis Busensis opposcentes Privilegia et libertates suas allegabant, ex ea ratione quod illi Suburbani agros Civiles à Civibus emptos possiderent, et colerent. Nos cum Anno superiore hac Controversia ad Nos devoluta esset decreveramus, ut praedicti Cives Inscriptiones ex Actis Civilibus extra haerent, quibus docerent quae locationes agros Civiles et à Civibus emptos incolunt. Cunque pro termino Illis aliquoties assignato coram Nobis Inscriptiones produxissent, et de possessione culturaque agrorum Civilium Suburbani illi probassent. Nos volentes prius nostrum Decretum in robore conservare, idque perpentes quod Suburbani qui Civiles agros incolunt, sub jure Civili sunt constituti, nec ullum privatum suum Advocatum, nec Scabios, nec Officium habent, iudicia privata non exercent, sed in omnibus actionibus et controversiis Jurisdictioni Civili sunt subjecti, ut apertum planumque esse videatur, illos ejusdem Juris semper et conditionis fuisse, iisdemque Privilegiis et Praerogativis usos; propterea decernimus, ut locationes Suburbanorum Busensium quae agros Civiles incolunt, secundum prius Decretum nostrum Cracoviae Feria Sexta ante Festum Sancti Adalberti Anno praeterito latum liberae sint à custodia et reparatione aggerum, ac ab aliis laboribus et oneribus quibus Villani sunt astricti. Sed tamen volumus et velle Nos testamur, ut adveniente graviore aliquo aequae impetu, Suburbani cum omnibus Instrumentis necessariis legonibus pastinis, securibus, et levioribus vehiculis aliis et Taczkami accurrant, et praesto adiant ad opem ferendam Villanis, qui Vicine nostrae quae eadem etiam magnam Civitati munitionem praebet, aggerem vi aquae laborantem defendent. Verum, rubetum, robora, obices, stramina, finum, caeteraque id genus ad consolidandum aggerem pertinentia, Villani soli conveyere tenebuntur. Suburbani vero duntaxat operam, manusque suas, et instrumenta conferent. Porro autem quicumque post hoc Decretum nostrum in Suburbio locati fuerint, ii more aliorum Villanorum ad aggeres reficiendos, et alias rusticas operas et labores tenebuntur. Similiter et illi qui agros non Civiles colunt, solis duntaxat illis, qui antiquitus agros in Suburbio Civiles incolunt Decretum hoc nostrum servare debere decernimus. Salvo etiam per omnia*

et

1544

et in omnibus Decreto nostro Cracoviae lato, quod in robore conservamus.
 Hanc testimonio literarum quibus Sigillum nostrum est appensum. Datum
 Piotrkoviae Feria Secunda post Dominicam Reminiscere Anno Domini
 Millesimo Quingentesimo Quadragesimo Quarto. - Regni nostri Trigesimo
 Octavo. Relatio Reverendi in Christo Patris Domini Samuelis Maciejowski
 Episcopi Plocen, et Regni Polonie Vicecancellarii. - Quod ejusmodi Decretum
 prout in prefato libro continet, non rescribi et parti requirenti authentice
 extrahi permisimus. In quorum fidem Sigillum Regni presentibus est
 appensum. Datum Varaviae Die Quinta Mensis Januarii Anno Domini
 Millesimo Septingentesimo Octogesimo. - Regni vero nostri Decimo Sexto.
 Relatio Illustri ac Excellentissimi Domini Domini Joannis in Warklany Rele Comitis a
 Borckwo Cancellarii Regni, Etuchovien, et Capitanei. Joannes a Borckwo Cancellarius
 Regni imp. Joannes Stominski M. R. Praefatus. S. R. M. Secretarius.
 Locus Sigilli minoris Regni. - Ex Anno Millesimo Quingentesimo Quadragesimo
 Quarto Decretum in causa Suburbanor Civitatis Busen. Post cuncta ingrossationem
 originale fidei offerentibus restitutum est. De quo restituto officium praesens
 Quietatur.

Ex Actis Castrens
 Leopoldien Extrahit.
 Orcei Grabowski

Lect per Lecti

Page D.

Les Hippolit. Oruph. Callieus, Jourd ex Offo

Extractus Decreti R.M. inter
Capitulum et Cives Busen, occasi-
one labori a Suburbanis pretenso
per Serenissimum Sigismundum
Regem Politi, Actis Metricis
Ani inserti, ex iisdem authenticis
deprompti Oblata.

16 Martii. 1700. f.

Originale 1941.

In Castro inferiori Scopoli.

E. #4

Komisja prowa pa
M. del. tona. E. pudy
owana w W. Zurych
1846 Junij 1.

R. 9. Fasc. 13. Duchowienstwo
Mizanskie.

F. 66. 27 40.

Skanowanie i opracowanie graficzne na CD-ROM :

ul. Krzemowa 1

62-002 Suchy Las

www.digital-center.pl

biuro@digital-center.pl

tel./fax (0-61) 665 82 72

tel./fax (0-61) 665 82 82

Wszelkie prawa producenta i właściciela zastrzeżone.

Kopiowanie, wypożyczenie, oraz publiczne odtwarzanie w całości lub we fragmentach zabronione.

All rights reserved. Unauthorized copying, reproduction, lending, public performance and broadcasting of the whole or fragments prohibited.